

גליון מס': 25
 י"ח חשוון ה'תשפ"ד
 פרשת: וירא
 זמני השבת (אופק אלעד):
 כניסה: יציאה: ר"ת:
 16:30 17:20 17:56
 יו"ל ע"י ישיבת קיבוץ "נר ישראל"

עיוני הפרישה

שיעורו השבועי של מורנו המשגיח שליט"א

עיונים

ד. בספר 'מגד יעקב' תירץ ע"פ דברי הגמרא בבכורות (ו): שמחפשת מקור להתיר חלב של בהמה טהורה, והקשה השטמ"ק מדוע לא הביאו ראיה ממה שאברהם הביא למלאכים 'חלב' אף שקיים כל התורה. ותירץ חתם סופר (י"ד סימן ז') ובתשובות נאסר להם חלב מדין דם נעצר ונעשה חלב. ומזה הטעם לא חש להאכילם בשר וחלב. ויש להעיר מדברי הרע"ב (שם) וז"ל "ולחם לא הביא, לפי שפירסה נדה. פירוש שאברהם היה אוכל חולין בטהרה ולא היה רוצה להאכיל לאחרים מה שלא היה אוכל הוא" עכ"ל. וכ"כ ה'משכיל לדוד' (שם) 'בתחילה נתן להם החמאה וחלב ואח"כ הבשר, דמסתמא כיון דקפיד שלא ליתן להם לחם שנעשה בטומאה, כל שכן דהוה קפיד שלא ליתן להם בשר בחלב' עכ"ל. ובפרט שכל מטרת אברהם בהכנסת אורחים לגייון, ואיך בשילן במאכלות אסורות המטמעות לב האדם.

ה. ה'משך חכמה' (שם) מתרץ וז"ל "וכפי הנראה דהבן הבקר, היה בן פקועה ושחיטה התיירתו ואין בה משום בשר בחלב, דחלב שחוטה מותר ועיין שעה"מ, ה' איסורי מזבח ג-יא" עכ"ל. ונראה לדייק כן מלשון הפסוקים דבתחילה כתיב 'ואל הבקר רץ אברהם' ובפסוק אח"כ כתוב 'ובן הבקר אשר עשה'. בא הכתוב להדגיש שהיה 'בן' הבקר – בן פקועה ולכן שרי. אלא שחידוש לומר שנזדמן כך ג' פעמים, שהרי האכיל ג' מלאכים בג' לשונות בהרדל כמבואר בחז"ל. עוד עיין ב'פרדס יוסף' (שם) ציין שנסתפק בזה הרעק"א [י"ד פ"ז על ש"ך סק"ד] אי בבן פקועה שייך איסור בשר בחלב, ועיין שם בפתחי תשובה (סק"ד) ובשו"ת חתם סופר (י"ד סימן ז'), ובתשובות משיבת נפש (סימן נ"ח) ואכמ"ל. וארווחא בזה ליישב קושיית השטמ"ק [הובא באות ד] מדוע לא הביאו ראיה להיתר חלב, מאברהם. ולפ"ד א"ש כיון ששם היה חלב בן פקועה ואין בו איסור.

ו. הרד"ק (שם) פירש שאברהם לא בישלם יחד כלל, אלא הביא אותם יחד ונתן לכל אחד לבחור 'כרצון איש ואיש' וז"ל 'ויתן, ונתן לפניהם חמאה וחלב ובן הבקר שיאכלו מאיזה שירצו או מהכלל' עכ"ל. ועדיין צ"ב, הלא נפסק בשו"ע (י"ד סימן פ"ח, א) שאסור להעלות בשר וגבינה יחד על שלחן אחד, שמא יבואו לאכלם יחד. ותירץ ה'לב אריה' לפי מה שפסק השו"ע בהל' שבת, שאם גדול עומד על התינוקות להזהירם, אימת רבן עליהן חישש שיטה הנר (שבת יג.) וגם כאן מדגיש הפוסק "והוא עומד עליהם" להזהירם ושרי. ובהו"א המדרש (רבה מח, ד) "והוא עומד עליהם – אימתו מוטלת עליהם מיכאל מירתת גבריאל מירתת". ובפרדס יוסף הוסיף, ליישב לפ"ז, למה לא שאלו 'איה שרה אשתך' רק אחר שאמר 'ויקח חלב ובן הבקר'. אלא שאסור להעלות בשר וגבינה משום הרגל דבר שמא ישכח ויאכל, ובשבת (יג.) לא יאכל זב עם זבה משום הרגל דבר. והמלאכים היו יודעים דפרסה נדה, וחושבים שמא אברהם אינו מייחד עם שרה משום הרגל דבר, אבל עכשיו שראו שמעלה בשר וחלב על שלחן אחד, ומשמע דסובר כמאן דאמר בשר וחלב עולה על שלחן אחד, א"כ גם בנדה מותר להתייחד ולא חייש להרגל דבר, לכן שאלו איה שרה" עכ"ל.

ז. 'דבנו בחיי' (שם) כותב וז"ל "ודע כי כלל הפרשה הזאת יש סבורים אותה במראה הנבואה. וחושבים להכריח הענין בטענה שאין אדם משיג לראות המלאכים בעין הבשר כי אם במראה, ולפי השגתם המשיג הסברא הזאת לא לשה שרה עוגות, גם אברהם לא עשה בן הבקר אבל היה במראה הנבואה, ודן בדבריהם ופירש באופן אחר ע"ש.

ח. יש שרצו לומר, שאברהם אבינו בישל חצי שיעור בשר וחצי שיעור חלב ואין בשניהם כזית ולכא בזה איסור בישול, דחצי שיעור אסור מן התורה באכילה, אבל לא בבישול. וצ"ב אם 'לשון בהרדל' אין בה שיעור. עוד עיין שנחלקו הפוסקים אם יש איסור בבישול חצי שיעור בשר בחלב. שו"ת בית יצחק (י"ד סו"ס קיא) ושו"ת ערוגת הבושם י"ד פג) ותלוי בזה.

ט. ה'פלפולא חריפתא' מיישב שאברהם אבינו קיים כל התורה, אבל בני ביתו לא והם בישלו וכמו שכתוב 'ויתן אל הנער לעשות אותו'. ומה שהביא לפניהם לכא בזה איסור כיון שחייב חט עברא דנהרא כיון שאחרים היו מביאים להם. ואולי זה מדגיש התרגום יונתן "ונסיב לואי שמין וחלב ובר תורי דעבד עולימא תבשילין וסדר קדמיהון".

י. יש שתנצו [קובץ גליונות תשע"ז] שהבשר בחלב בבישול אברהם אבינו, היה באופן כזה שנאסר רק מדרבנן ולא מהתורה וכגון שבישלו בכלי שני וכיוצא בזה. ובשר בחלב שאסור מדרבנן, האיסור הוא רק איסור אכילה ואין בזה איסור בישול ואיסור הנאה כמו שנפסק להלכה ברמב"ם (הלכות מאכלות אסורות פרק ט' הלכה ד').

ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם (בראשית יח, ח)

ויש להקשות, הלא אברהם אבינו קיים כל התורה כולה קודם שנתנה (ימא כח): ואיך הגיש לאורחיו בשר וחלב יחדיו. וגם הוא, איך נהנה מכך, הלא בשר וחלב אסור בהנאה? ויש ליישב בכמה אופנים:

א. ה'דעת זקנים' (שם) מתרץ וז"ל "איתא במדרש, קיים אברהם אבינו ע"ה אפילו עירובי תבשילין, פירוש 'תבשילין מעורבין' שלא היה אוכל בשר בחלב, גם לא בשר ואח"כ חלב, אלא חלב ואח"כ בשר דכתיב ויקח חמאה וחלב והדר בן הבקר וכן נמי פירש"י קמא קמא דתקין אמטי ואיתי לקמייהו" עכ"ל. ולפ"ד לא בישל יחד ואף לא הביאם יחד אלא חלב ואחר כך בשר ושרי. וכ"כ רבי יוסף בכור שור (שם) "חמאה וחלב ואחר כך בן הבקר, שלא לאכול החלב אחר הבשר, כי שומר מצות היה אברהם אבינו" עכ"ל. ובתרגום יונתן כתב "וסדר קדמיהון כאורח הילכת בריית עלמא" ולא נתבאר כוונתו. ובספר 'נושאי כלי יונתן' ביאר, שר"ל שסדר לפניהם לפי ההלכה קודם חלב ואח"כ בשר. ובספר 'דרך כוכב' ביאר כוונת התרגום, שנתן להם לפי היתר אכילתם מבריאת העולם, והחלב הותר מתחילת הבריאה ורק אחר המבול הותר הבשר, והקדים לתת להם חלב ואח"כ בשר. ובספר 'דברי חיים' [לנץ] כתב לבאר כוונת התרגום, שהביא לפניהם כדרך אכילת בריית העולם, להקדים בבוקר חמאה וחלב ורק בצהרים בשר, וכאן שבאו 'כחום היום' נתן לפניהם ב' מאכלים כסדר הזה. ובספר 'דעת שלום' (מוסקוביץ) כתב לבאר כוונת התרגום ע"פ רש"י (בראשית א, א) "ברא אלהים - ולא אמר ברא ה'. שבתחילה עלה במחשבה לברוא העולם במידת הדין וראה שאין העולם מתקיים, הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין". ואף כאן הקדים חלב שהוא חסד, לבשר שהוא דין. ובספר 'מבשר טוב' (י"ד סימן נב) ביאר שלכן טעמי המקרא על ויקח חמאה וחלב' הם 'קדמא ואזלא רביעי'. שהקדים להביא החלב וטעם רביעי מפסיק. ואחר כך 'ואת בן הבקר' ודפח"ח.

ב. עוד הביא בדעת זקנים מדרש אחר וז"ל "ויקח חמאה וחלב - מלמד שהאכילם בשר וחלב [למד כן מוא' החיבור 'ובן הבקר'] וכשרצה הקב"ה ליתן תורה לישראל, אמרו המלאכים תנה הודך על השמים, אמר להם כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו ואתם כשירדתם למטה אכלתם בשר וחלב שנאמר ויקח חמאה וחלב. מיד הודו להקב"ה והיינו דכתיב בפ' כי תשא כי על פי הדברים האלה כרתי וגו' וכתבי לעיל מיניה לא תבשל גדי בחלב אמו. ומדרש זה חולק על מדרש אחר קיים אברהם אבינו ע"ה אפילו עירובי תבשילין" עכ"ל. מבואר שיש דעות שאברהם לא קיים כל התורה. ומש"כ המדרש 'שהאכילם בשר וחלב' אף שהגיש קודם את החלב כדלעיל. ביאר ה'תורת משה' [יורא ד"ה שלש] צריך לומר דמכל מקום בעינן קינוח ואין קינוח אלא בפת, ולחם לא הביא ע"י שפרסה נדה, ולא היו קנוח והוי בשר בחלב" עכ"ל. כעין זה במהר"ם שיף בחולין (קה:).

ג. המלבי"ם (שם, ז) מתרץ וז"ל "ויש בחז"ל שכן הבקר רץ מלפני אברהם ואברהם ברא אחר ע"י ספר יצירה, שעז"א וימהר 'לעשות' אתו - שעשה אותו ע"י ספר יצירה. נראה שרצו לתרץ בזה איך האכיל למלאכים בב"ח, ואמרו שהיה בשר שנברא ע"י ספר יצירה שאין לו דין בשר, וז"ש שלקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה, ר"ל יען שעשאו ע"י ספר יצירה היו יכולים לאכלו עם חלב" עכ"ל. ע"ע בספר 'מגד יעקב' (יורא) שהרחיב להוכיח שהנברא בספר יצירה אין לו דין כנברא בטבע מדברי המ"ב (סימן נה, ד) שאין לצרף למנין אדם שנברא ע"י ספר יצירה והוא משו"ת חכ"צ (צ"ג) ובחזו"א (י"ד טז, א) שאין לו חיים. ובברכי יוסף (נה, ד) שהוכיח כן מהא דר"א שחורר טבי עבדו ולא ברא אדם. ובשל"ה פרשת וישב ואכמ"ל. ויש להעיר וכי ברא ג' פרים בספר יצירה? ומצאתי ב'חסד לאברהם' (עין משפט נהר נא) שב' פרים היו רגילים ורק הג' ברך למערת המכפלה ותמורתו ברא פר בספר היצירה ע"ש באורך. ובספר 'עמודיה שבעה' ביאר לפ"ז שרק את 'בן הבקר' הביא עם החלב. או שלקח מהחלב של הפר הנוצר ואותו הגיש עם הבשר של הפרים הרגילים ובו אין איסור כמש"כ ב'חשק שלמה' (י"ד, פ"ז) חלב שנחלב מבהמה שנברא ע"י ספר יצירה, אין לו דין חלב כלל, ועיין ב'כרתי ופלתי' (סי' פ"א סק"ז). עוד יש להעיר, הלא המלאכים באו אצלו בפסח ואיך ברא פר ביום טוב. ויש לפלפל אם נחשב 'מלאכה' ככה"ג. וב'פנים יפות' כ' שאצל לוט היו לבלי פסח ואצל אברהם בערב פסח קודם יו"ט. ובפרדס יוסף האריך לדון בתאריך ע"ש.

ויאמר מהרי שלש סאים קמה סלת (בראשית יח,1)

כתב הרמב"ן ״בבראשית רבה (מח יב) פירשו שהיו שלש סאים לכל אחד ולא ידענו למה הרבה בלחם כל כך לשלשה אנשים? אולי ידע הסתלקות המאכל ראשון ראשון, והוא כמרבה עולות למזבח, או שסעדו גדולי ביתו עמהם לכבודם״ והגאון מאוסטרובצא ביאר את החשבון בדקדוק נפלא. כי מן הסתם גדולי

ביתו הם: ענר, אשכול, וממרא. ונמצא שהיו עשרה סועדים באותה סעודה, אברהם, שרה, אליעזר, ישמעאל, ענר, אשכול, ממרא, ושלושת האורחים. ומבואר בגמ' בעירובין (פג:): שאדם שאוכל לחם בכמות של עשירית האיפה הרי זה בריא ומבורך, יתר על כן רעבתן, פחות מכאן מקולקל במעיו. ובודאי שאברהם אבינו רצה שיאכלו כמות שיהיו על ידה בריאים ומבורכים ולכן הכין לסעודה שלש סאים, שהם איפה. כדי שכל אחד מן הסועדים יאכל עשירית האיפה. פלא פלאות.

עוד כתב שם, אף אם נאמר שגדולי ביתו שאכלו עמו, הם אנשי ביתו של אברהם וענר ואשכול וממרא לא אכלו עמהם. החשבון ידוקדק באופן פשוט. וזאת אם נאמר, ששרה לא אכלה עמהם וכן משמע מסיפור הדברים ששרה הייתה באוהל והיא זו שאפתה והגישה את המאכלים ולא אכלה עמהם. עתה באו חשבון! ע"פ המבואר בפסוק (שמואל ב,ו,יט) שדוד המלך עשה סעודה לכל העם ״לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת״ וביארה זאת

פרפראות

הגמ' בפסחים (לו.) ״אשישה - אחת משישה באיפה״. נמצאנו למדים, ששיעור אחד משישה באיפה, הוא שיעור אכילה של אדם אחד. והיות ולדברינו היו באותה סעודה ששה אנשים אברהם, ישמעאל, אליעזר, ושלושת המלאכים כמבואר ברמב"ן שישמעאל ואליעזר רצו לאכול יחד עם המלאכים. הרי שהמזון הנצרך לסעודה זו הוא בדיוק שלש סאין איפה, כיון שכ"א אוכל 'אחת משישה באיפה'. כפתור ופרח.

אמנם במדרש (ב"ר מח,יב) איתא ״רבי אביתר אומר: תשע סאין אפתה״. ואף זאת מדוקדק מאד, אם נפרש כוונת הרמב"ן שבאותה סעודה היו גם 'ילידו ביתו' שהם 318 איש כמבואר לעיל (יד,יד). עתה הוסף עליהם את אברהם עצמו, אליעזר, ישמעאל ושלושת המלאכים. נמצא מספר הסועדים 324. והנה ידוע הכלל: א.ס.ק.ל.ב. - ג.ו.ד.ו. איפה יש בה ג' סאין. סאה יש בה ו' קבים. קב יש בו ד' לוגין. לוג יש בו ו' ביצים. נמצא סאה שווה ל 144 ביצים [4*6*24=144]. וממילא ט' סאין הם 1296 ביצים [9*144=1296]. והנה אכילה ממוצעת של אדם היא אכילת פרס שמידתה 'ארבע ביצים' כמו שכתב רש"י בעירובין (ד. ד"ה פרס, ד' ביצים הן מזון סעודה בינונית) אמור מעתה ל 324 סועדים שכל אחד צריך אכילת פרס של ד' ביצים, צריך להכין 'תשע סאין' [324*4=1296] בדיוק כדברי רבי אביתר. ועל כעין זו אמרו 'מצאו להקב"ה שאומר אביתר בני, כך הוא אומר, דברי אלקים חיים.

מוסר

ונשאתי לכל המקום בעבורם (בראשית יח,כו)

הגמרא במסכת סנהדרין (צט:): לומדת מפסוק זה, מי נחשב אפיקורס ומגלה פנים בתורה שאין לו חלק לעולם הבא. ושם איתא ״אפיקורס כגון מאן, אמר רב יוסף כגון הני דאמרי מאי אהנו לן רבנן, לדידהו קרו, לדידהו תנו. אמר ליה אבבי האי מגלה פנים בתורה נמי הוא, דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. אמר רב נחמן בר יצחק מהכא נמי שמע מינה שנאמר ונשאתי לכל המקום בעבורם״.

מבואר בגמרא, שהשחושבים שלומדי התורה לצורך עצמם ולצורך קיומם בלבד הם לומדים ״והם אינן יודעין שעולם מתקיים עליהם״ הרי הוא אפיקורס ואף כופר במה שכתוב בתורה. ונחלקו שם אבבי ורב נחמן היכן כתוב דבר זה בתורה. לאבבי דבר זה נלמד מהפסוק ״אם לא בריתי יומם ולילה אזי 'חוקות שמים וארץ לא שמת' וכמ"ש הנפש החיים (ד,יא) וז"ל ״הואמת בלתי שום ספק כלל, שאם היה העולם כולו מקצה עד קצהו פנוי ח"ו אף רגע אחת ממש מהעסק והתבוננות שלנו בתורה, כרגע היו נחרבים כל העולמות עליונים ותחתונים והיו לאפס ותהו חס ושלום, וכן שפעת אורם או מיעוטו ח"ו, הכל רק כפי ענין ורוב עסקנו בה״. ורב נחמן מוסיף יותר, שאף קודם מתן תורה מצינו שהצדיקים מגינים על העולם שנאמר ״ונשאתי לכל המקום בעבורם״.

ראה לשונו של מרנא החפץ חיים ב'חומת הדת' (פ"ב) ״ובעונותינו הרבים יש אנשים בלי דעת, שבעלי תורה אינם חשובים בעיניהם כלל אף שעוסקים בתורה. ושמעתי בשם גאון אחד, שדבר זה דומה לשר אחד שנסע בספינת קיטור יפה ומהודרת מאוד וקלת המרוץ באופן נעלה, ויען ויאמר לנערי הנצבים עליו, מי המסבב למרוצתה כל כך, ויענוהו שיש בתחתיתה עוד חדרים שניים ושלישיים, ששם בוערת האש ויש שם מכונה גדולה שעל ידה נוסעת הספינה מהר מאוד. ויאמר להם, אני רוצה לראות הדבר, ויורידוהו לשם, וראה שם שהחדרים שחורים מן העשן והמשרתים שם גם כן פניהם שחורים על ידי הקיטור והעשן. ויען ויאמר, לספינה מהודרת כזו אין מן הכבוד שבתחתיתה יהיו כתליה שחורים וכן משרתיה באופן כזה, ועל כן אני גודר שתיקף ומיד יחרס את הכתלים שתחתיה וכן משרתיה יגורשו משם. אבל מה היה סוף הידבר, שתוך רגע שקעה הספינה בים ונטבעו כולם. כן הדבר הזה, אנו צריכים לדעת שכל קיום העולם, אפילו השמים וכל צבאם שהם יפים ומהודרים מאוד, כל קיומם הוא כשנמצאים בעולם ישראל, אף שהם שזופים ושחורים, יושבים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ועוסקים בתורה, שבלאו הכי היו כולם חוזרים לתוהו ובוהו, כי זוהי המכונה המקיימת את כל העולם״ עכ"ל.

נסיים בדברי רבינו יונה בשערי תשובה (ג,קמה) וז"ל ״כל העוזב דבר אחד מדברי התורה ולא יודה עליו - הנה זה מגלה פנים בתורה, כגון האומר: מה הועילו אצלנו לומדי תורה? אם חכמו חכמו לנפשם ולא נחלה לנו בשכרם! והנה כחשו במה שכתוב בתורה (בראשית יח, כו) ״ונשאתי לכל המקום בעבורם״ עכ"ל.

אין כוונתי לעורר את ההמון שבחוף בערך יקרת לימוד התורה וערך הצלתה, אלא לעורר אותנו 'תופשי התורה' שאנו לא נחשוב בלבנו 'מה אני מועיל במערכה בעת הזו' [מאי אהנו רבנן]. נדע את כוחנו ואת גודל אחריותנו וה' יצילנו.

לחדודי

א. ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי (בראשית יח,כא)

ופרש"י ״ארדה נא - למד לדיינים שלא יפסקו דיני נפשות אלא בראיה, הכל כמו שפירשתי בפרשת הפלגה״. וצ"ע הלא בדיני נפשות דנים ע"פ שני עדים אף שהדיינים לא ראו כלום?

ב. חלילה לך מעשת כדבר הזה להמית צדיק עם רשע (בראשית יח,כה)

ויש להעיר מדברי הגמרא בבא קמא (ס:) ״כיון שנתנה רשות למשחית, שוב אינו מבחין בין צדיק לרשע״?

[אשמח לתשובות שיתפרסמו א"ה במדור לברורי, בטל' 0533157838 או במייל [m0533157838@gmail.com]

לברורי

מקבץ תשובות שנשלחו על ידי הקוראים שליט"א

א. בהא דנענש אברהם בשעבוד בניו במצרים מחמת שעשה אנגריא בת"ח, ובתוס' בברכות מבואר שמלחמת הד' מלכים היתה ג' שנים קודם

לברית בין הבתרים? א. הגרמ"ו שליט"א ציין שהמהרש"א בנדרים ל"ב הביא קושיא זו בשם גאון אחד ונשאר בצ"ע, יישר כח. ב. ה'חמדת שי' תירץ שזה קשור לשאלה הידועה והרחבה בענין 'ידיעה ובחירה' ואין בזה קושיא. ג. הגר"א שליט"א בב' נוסחאות. נוסח א': מצד 'גר יהיה זרעך' מספיק למנות מיצחק, ו'ועבדום ועינו אותם' סגי בקצת, והעונש על האנגריא בת"ח, היה רד"ו שנים של עבודה. נוסח ב': מצד 'גר יהיה זרעך' מספיק למנות מיצחק, ו'ועבדום ועינו אותם' סגי בקצת, רק כיון שנענש אברהם, נגזר שוב ד' מאות שנה של עבדום ממש, ולא סגי למנות מיצחק, אך בסופו של דבר 'קושי השיעבוד' קיצר לרד"ו שנים.

ג. ויאמר לה מלאך ה'... אי מזה באת (בראשית טז,ח) למה רש"י לא הביא גבי שאלת ה' לאדם הראשון 'איכה' גם את ענין הגר? א. רבים רצו לחלק בין ענין אדם, קין ובלעם, ששם ה' דיבר איתם. לבין הגר שהמלאך דיבר עמה. ואינו נכון כי הענין עם חזקיהו, אף הוא ע"י נביא ישעיהו ולא ע"י ה' ע"ש. ורצו להשיב שיש חילוק בין מלאך לנביא ואינו נראה. ב. מטובי הבחורים נ"ו רצו לחלק בין כל הדוגמאות שהביא רש"י שהם 'אנשים' לבין 'הגר' שהיתה אשה. ולכן פשיטא שצריך לפנות אליה בכה"ג. או שהו"א שאין להרבות עם אשה בשיחה, אף כשצריך להיכנס עמה בדברים, קמ"ל שאין חשש בזה. וממילא ענין אחר הוא. ג. והגאון רבי י"א שליט"א תירץ ע"פ דקדוק הלשון במקור דברי רש"י מהמדרש ״זה אחד משלשה בני אדם שבדקן המקום דבהני ג' מקומות הקב"ה פתח בדברים, כי רצה לראות אולי ישיבו כהוגן בהרטה וכדו' ויעמוד להם לזכות, והם לא ענו כן וחסאו בזה. משא"כ גבי הגר, אי"ז ענין של בדיקה, אלא המלאך דיבר איתה כדי לרצותה, ומטכסיסי ריצי ודיבור שנינו כאן. ודפח"ח. ד. והבה"ח אליהו משיח נ"ו תירץ שבכל הג' מקומות בא הקב"ה להענישם אחר כך, לכן פתח עמם בדברים רכים ״שלא יהא נבהל להשיב אם יענישהו פתאום״ כלשון רש"י. משא"כ אצל הגר, בא לברך אותה. ואמת הוא.

הפצת העלון וזיכוי הרבים לזכות ולהצלחת

אוריאל דוד בן שולמית נ"ו

מיכאל בן שולמית נ"ו

שישבו לביתם לשלום ששים ושמחים במהרה